

การพัฒนางานบริการบำบัดระยะสั้น ผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ หน่วยบำบัดระยะสั้นโรคข้อ
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

ฉิษาภา เดชาปภาพิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนางานบริการบำบัดระยะสั้นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ หน่วยบำบัดระยะสั้นโรคข้อ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี

AN IMPROVEMENT OF SHORT STAY SERVICE FOR RHEUMATOLOGIC PATIENTS AT
RHEUMATOLOGY SHORT STAY UNIT OF FACULTY OF MEDICINE RAMATHIBODI HOSPITAL

นิชภา เดชาสถาปัตย์ 5136373 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหาร โรงพยาบาล

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมชาติ ไตรักษา, พ.บ., อ.ว.(เวชศาสตร์ป้องกัน), สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์,
พ.บ. ว.ว.(กุมารเวชศาสตร์), กนกรัตน์ นันทิรุจ, พ.บ., ว.ว.(อายุรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยพัฒนาเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียว วัด ก่อน-หลัง การทดลองนี้ เพื่อพัฒนางานบริการ
บำบัดระยะสั้นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบการดำเนินงาน
บริการบำบัดระยะสั้นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบที่พัฒนาขึ้น นำไปทดลองที่ หน่วยโรคมุมิแพ็ อิมมูโนวิทยาและโรคข้อ
โรงพยาบาลรามธิบดี ระหว่าง 1 กรกฎาคม 2554 ถึง 30 มิถุนายน 2555 ใช้เวลา 1 ปี กลุ่มตัวอย่าง คือ “งาน”
การให้บริการบำบัดระยะสั้นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ ตั้งแต่ผู้รับบริการมาถึง จนกระทั่งกลับออกไป ในช่วง 1 เดือน
ก่อนการทดลอง และ 1 เดือน หลังการทดลอง รวมทั้งสิ้น 66 ครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร 2 คน
ผู้ปฏิบัติงาน 6 คน และ ผู้รับบริการ 66 คน เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ระหว่างก่อน กับ หลังการทดลอง ใน
ด้านปริมาณงาน คุณภาพงาน ระยะเวลาและแรงงานที่ใช้ในการให้บริการ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ
ต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการ ด้วยค่าสถิติพรรณนา ค่าสถิติ-ที Mann Whitney U และ Wilcoxon Match-
Paired Signed-Ranks ที่ระดับแอลฟา 0.05

พบว่า หลังการนำรูปแบบการดำเนินงานใหม่ที่พัฒนาขึ้น ไปดำเนินการ อัตราความถูกต้องและ
ความครบถ้วนของการปฏิบัติตามมาตรฐานกิจกรรมการให้บริการผู้ป่วยโรคข้ออักเสบ เพิ่มขึ้น ($p < 0.05$) ผล
การดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน ดีขึ้น ($p < 0.05$) รูปแบบใหม่ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ทั้งด้านหลักการ
โครงสร้าง และวิธีการนำรูปแบบไปใช้ โดยใช้เพียงทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ ด้วยกระบวนการพัฒนาที่ไม่ยุ่งยาก
สามารถนำไปประยุกต์ในการพัฒนางานทั้งหลาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นตัวอย่างของการทำงานประจำ
ให้เป็นผลงานวิจัย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ในการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้น

คำสำคัญ: โรคข้ออักเสบ / การพัฒนารูปแบบ / งานประจำสู่การวิจัย / วิจัยพัฒนาเชิงทดลอง /
คู่มือการปฏิบัติงาน

AN IMPROVEMENT OF SHORT STAY SERVICE FOR RHEUMATOLOGIC PATIENTS AT RHEUMATOLOGY SHORT STAY UNIT OF FACULTY OF MEDICINE RAMATHIBODI HOSPITAL

NIZCHAPHA DCHAPAPHAPEAKTAK 5136373 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) PROGRAM IN HOSPITAL ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMCHART TORUGSA, M.D., THAI BOARD OF PREVENTIVE MEDICINE, SUWANNA RUANGKANCHANASEART, M.D., THAI BOARD OF PEDIATRIC, KANOKRAT NANTIRUJ, M.D., THAI BOARD OF ALLERGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY MEDICINE

ABSTRACT

This experimental development research with one group pre-test and post-test design aimed to increase the efficiency of short stay service for rheumatology patients. The new working model for rheumatologic patients was developed and implemented for 1 year from July 1, 2011 to June 30, 2012 at Ramathibodi Hospital. The sample consisted of 66 Rheumatologic patient services, 2 executive officers, 6 short stay service staff, and 66 patients, over a period of 1 month of Pre-test and 1 month of Post-test. Results between pre-test and post-test were compared in terms of quantity, quality, times and labor-forces consumed, satisfaction of concerned people, and unit cost of services. The statistical methods used were the t-test, Mann Whitney U test, and Wilcoxon Match-Paired Signed-Ranks test at alpha 0.05.

The results revealed that after implementation of the new working model, the accuracy rate and the completeness of the standard procedure increased ($p < 0.05$), and the results of the 5 working outputs were better ($p < 0.05$). The new model has complete elements in term of principles, structures, and implementing methods, using only the existing resources with fewer complexes in developing the model, and can be applied to other works in order to achieve higher efficiency. This can be an example of "routine to research," which emphasizes staffs' participation on every level from the beginning of the model development.

KEY WORDS: RHEUMATOLOGY / MODEL DEVELOPMENT /
ROUTINE TO RESEARCH / EXPERIMENTAL DEVELOPMENT
RESEARCH / OPERATING MANUAL

254 pages